

Dr. Kolláth György

Március óta több száz hivatalnok kap(ott) kormányzati főtisztviselői, illetőleg központi főtisztvi kinevezést. Volt, aki pillanatokkal korábban lett csupán e címre pályázó köztisztviselő. Megnéz(et)ném a pályázatokat! Két kinevezési hullám már lement, most jön a harmadik? E stratégiailag legkiválóbbak (?) névsorát miniszterelnöki határozat teszi közzé, s biztosít a kedvezményezetteknek gondtalan, netán dologtalan 5 évet. Lássunk egy példát a

döntés korrektségére! A 2002. április 29-i Magyar Közlönyben a miniszterelnök 17/2002. (IV.9.) számon, de 2002. március 1-ére visszadátumozva tisztel meg kinevezéssel két főt. Egy döntésben két dátum, közte pedig a választás. Nesze neked törvényes és semleges közszolgálat!

Cím
Csúcsfejek
Dátum
2002.05.21.

Ma, itthon nem vonzó kiemelt közigazgatási kádernek lenni. Woody Allen pl. sose lenne tag olyan klubban, ahová még őt is felveszik Ez Magyarország. Rémes hírek szólnak arról, miféle nyomásgyakorlás volt azért, hogy valaki mindenképpen, illetve semmi este se pályázzék. Az elmúlt 4 év az új klientúra – hithű fundamentalisták? – pátyolgatásáról szolt. Kérdések: Van-e valóságos igény és mód a közszolgálat stratégiai-szellemi bázisának a kialakítására? Mit érdemes tenni azokkal, akik kegyből lettek kiszemeltek? Ez a helyzet miféle üzenet a profi hivatalnokok számára? Biztosítható-e a jogállamon belül az, hogy a kiemelték rendje csakugyan a magyar közigazgatást szolgálja?

Jó egy évtizedes cél a közigazgatási zsákmányelv fékezése és a minőségi fluktuáció megállítása. Eleddig ez nem sikerült. Az igazgatóshoz értő, nagy rendszereket átlátni és átfogni, továbbá modernizálni képes stratégiai koponyák már rég nem a főhivatalokban ülnek. Politikai plakátragasztók uralják a köz igazgatását, akik esetleg ügyes piárosok, de nem bajnokok egy perfekt jogszabálytervezet, egy alakszerű határozat, egy hatástanulmány, avagy egy dekára kiszámolt döntési alternatíva kimunkálásában. Mivel sokszor a politikai vezetés sem tudja, mit kellene vagy lehetne tenni, vak vezet világtalant. Létfonosságú volna olyan derékhad, amely megalapoz, kiszámol, végiggondol, modellez, megszervez, és kihatásaira tekintettel megajánl szakmai eldöntenivalókat, majd pedig képes azt vargabetűk és üresjáratok nélkül meg is valósítani. Közben nem retteg a hisztérikus napi politika nyomásgyakorlásától, mert inkább szüksége van a vezetőségnek a profi szakértelemre, mint fordítva. Az elmúlt négy év alatt ennek az esélye tovább csökkent. Pótszerként és fájdalomdíjként apanázst kaphatnak viszont azok, akik az utolsó tőlényig kitaranak. A cél kezdetben nemes volt, a választott mód azonban azt prostituálta. Bármilyen kormány jön, vissza kell térnie a kiinduló pontra. Egyetlen kormányzat sem boldogulhat csúcsfejek nélkül.

Mi lesz vajon a mai miniszterelnöki légióval? Több eshetőség van. Egy (jelentős) részük máris mérlegeli, hogy valami adekvát elfoglaltság után kell néznie. Ez nem lesz nehéz azoknak, akik sokoldalúan hadra foghatók. Ma a piac a szakmák krémjét a közszolgálat nívójánál sokkal jobban elismeri, megfizeti. Bizonyos részük – a pártosság okán – a politika háttérszervezeteiben kap hűségpénzt. Van, aki azt mérlegeli, hogy átáll, s vannak kivárok is. Nem homogén a derékhad. Így érdemes kezelni. A kulcs: munkára kell fogni a helyben maradókat. Meglehet, némelyeknek ez egy életre szóló katarzis lesz, mivel ezzel még náluk nem próbálkoztak. Az alkalmasság könnyen-gyorsan kiderül. Az alkalmatlanság úgyszintén. Az utóbbira egzakt törvényi megoldás régóta van. Esetleg le kell törölni a port róla. Azt, aki törvényesen, lojálisan, szakszerűen szolgál(t), semmiféle bántás nem érheti! Szégyenletes volna rajta számon kérni, megtorolni 4 év ballépéseit. E körben un. elszámoltatás is felesleges. Két dolog kérhető: a.) helyzetértékelés a szakterületről, ide érve az átadás-átvétel ügyeit és folyamatait is, b.) annak szakmai felvázolása, hogy milyen

Dr. Kolláth György

---

tennivalók vannak, s azokat mikor, miként, milyen megújítással lehet megvalósítani. Ez egyben minőségbiztosítás, személyes garancia-vállalás is lehet. Fellépni – evidensen - csupán a törvényteleniségekkel szemben kell.

Többekkel meg kell értetni, hogy esetleg másutt, másként lesz szükség a szolgálatukra. Cinizmus nélkül jelezhető, hogy a magas javadalmazás nem csupán budapesti, hanem vidéki munkára is jogosít, készíthet. Bár a rendelkezési állományba kerülő (átmenetileg felesleges) főtisztviselőt a törvény szerint „ a Kormány által irányított egyéb szervhez munkavégzésre a miniszterelnök beoszthatja vagy egyéb kormányzati célú feladattal megbízhatja”, sőt ehhez az érintett hozzájárulása sem szükséges, mégis szavatolható, hogy ez nem trógermunka lesz. Éppen most kaphat értelmet a törvény alapelve: összkormányzati szemlélet, hatékony államháztartás, európai integráció, az irányítás hatékonysága, és a stratégiai döntések előkészítése. Kár, hogy a jogszabály mindehhez még semmiféle markáns előéletet, szakmai gyakorlati követelményt nem kapcsol. Úszni csak vízben lehet, most mély víz biztosan lesz hozzá. Remélhetőleg sokan felismerik: ez már nem ugyanaz a kacsacsúztató, mint amit korábban élveztek, ígértek nekik. Így a jó példa is lehetne ragadós.

A szerzett jogok sérelme nélkül a törvényi konstrukciót is felül kell vizsgálni. A védettség, s az un. rendelkezési állomány jó elvi szabály. Én a félmillió Ft. körüli, illetve feletti juttatást sem kifogásolnám. Mogyoróért csak majmok mozgósíthatók. Három intézkedés visszaállíthatná és tartósan biztosíthatná e közösség színvonalát és tekintélyét. 1.) Versenyvizsga, független szakmai grémium által elbírált mesterdarab, avagy olyan szakmai előélet, ami nélkül ezentúl senki se lehessen „a Nemzet Közigazgatásza”. 2.) A dolog tétjét és súlyát rendszeres teljesítmény-értékelés is adhatná. Erre a már kinevezettek esetében is gondolni kell. Folyamatossá válják a „válogatottak” nyilvános minősítése, munkájuk értékelése. 3.) Az elinduláskor az 5 évnyi bebetonozottság sok. Egy 25-27 éves ember, aki még azt sem tudja, kíván-e a közigazgatásban maradandót alkotni, ne kapjon ekkora laufot. Törvény a védett időszakot jócskán visszanyesheti, akár egy-két évre is. Ellentételezéseként a kedvezmények köre bővíthető lenne. Például külföldi ösztöndíj, egyetem stb. révén. Bármennyire is sumák volt a rapid módszer, a „köz” igazgatása sok rángatást, cukrot és korbácsot, megpróbáltatást már alig(ha) visel el.